

پایه:	۹	موضوع:	تفسیر
تاریخ:	۹۴/۰۵/۲۲	ساعت:	۱۰:۳۰

نام کتاب: تفسیر المیزان، ج ۱۳، سوره مبارکه اسراء

لطفاً به همه سوالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی

- با توجه به آیات آغازین سوره مبارکه اسراء، کدام جانب غالب است؟ ج ۵
 - تحمید
 - تکبیر
 - تسیح
 - تهلیل
- لعلّ فی توصیف النفس بقوله «بما حرم الله» فی «وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ...» إشارة إلى ب ۹۰
 - حرمة قتل النفس فی الشريعة الإسلامية
 - حرمة قتل النفس فی جميع الشرائع السماوية
 - حرمة قتل النفس فی الشرائع بعد نوح
 - حرمة قتل النفس فی أمة موسى
- آیه شریفه «يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ اُنَاسٍ بِاِمَامِهِمْ...» به کدام معنی اشاره دارد؟
 - امام در آخرت با امام در دنیا متفاوت است
 - هدایت و ضلالت در دنیا و آخرت ملازم یکدیگرند
 - ضلالت ملازم ضلالت در آخرت است
 - هدایت ملازم هدایت در دنیا است
- مقصود از «لِئْسُوهُ وَاَوْجُوهُكُمْ» در آیه شریفه «فَاِذَا جَاءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ لِيَسُوهُ وَاَوْجُوهُكُمْ» (اسراء: ۷) چیست؟ ج ۴۱
 - چهره در هم کردن
 - برافروخته شدن چهره
 - محزون کردن
 - ناراحت شدن

تشریحی

* الكتاب كثيراً ما يطلق في كلامه تعالى على مجموع الشرائع المكتوبة فيه دلالة على اشتماله على الوظائف الاعتقادية والعلمية ولعله لذلك قيل: «وَأَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ...» و لم يقل التوراة. ۳۶

۱. چرا به جای «الْكِتَاب» در آیه شریفه «وَأَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ...»، «التوراة» نیامده است؟

زیرا کتاب یعنی مجموعه اعتقادات و وظایف عملی و لعل خداوند متعال قصد داشته است بفرماید تمام دستور العمل‌ها را بر شما نازل کردیم لذا لفظ کتاب را آورده است.

۲. مراد از «طَائِر» در «وَكُلُّ اِنْسَانٍ اَلرَّمَنَاءُ طَائِرُهُ فِي عُنُقِهِ...» با توجه به آیات «وَأَنْ لَيْسَ لِلْاِنْسَانِ اِلَّا مَسَاعِي * وَأَنْ سَعِيَهُ سَوْفَ يُرَى * ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءُ الْاَوْفَى» چیست؟ ۵۴

مراد همان افعال انسان است که خداوند آنها را ملازم با او قرار داده است.

۳. چرا در آیه شریفه «... اِذَا لَابَتَعَوْا اِلَى ذِي الْعَرْشِ سَبِيلاً» از خداوند متعال تعبیر به «ذِي الْعَرْشِ» شده است؟ ۱۰۷

دلالت می‌کند بر اینکه ابتغاء سبیل به این دلیل است که او ذی العرش است یعنی به دنبال به دست آوردن راهی برای راه یافتن به عرش و استقرار در آن.

* «وَلَلْآخِرَةُ اَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَاكْبَرُ تَفْضِيلاً» ای هی أكبر من الدنيا فی الدرجات و التفضیل و ذلك أن سبب التفضیل فی الدنيا هی اختلاف الأسباب الكونية و هی محدودة و الدار دار التزاحم و سبب التفضیل و اختلاف الدرجات فی الآخرة هی اختلاف النفوس فی الإیمان و الإخلاص و هی من أحوال القلوب و اختلاف أحوالها أوسع من اختلاف أحوال الأجسام بما لا یقاس. ۷۰

۴. معنای آیه را نوشته و تفضیل را توضیح دهید.

معنای آیه: درجات آخرت بزرگ‌تر از درجات دنیا است؛ زیرا تفضیل دنیا با اسباب مادی است که محدودند و دار تزامم است اما تفضیل و اختلاف درجات در آخرت به اختلاف اخلاص و تفاوت درجات نفس افراد است و تفاوت حالت‌ها اوسع از اختلاف احوال اجسام است.

* «وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا * رَبِّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنَّ يَسْأَلُكُمْ أَوْ إِن يَسْأَلُكُمْ...» قوله «رَبِّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ...» فی مقام تعلیل الأمر السابق و یفید أنه یجب علی المؤمنین أن یتحرّزوا من إغلاظ القول علی غیرهم و علیهم أن یفوضوا الأمر إلی ربهم فربکم أعلم بکم و هو یقضی فیکم علی ما علم من استحقاق الرحمة أو العذاب. ۱۱۹

۵. آیه شریفه دوّم، تعلیل چیست؟ کیفیت تعلیل را توضیح دهید.

دلیل بر وجوب القول بالأحسن است - اعلم بودن خداوند نسبت به اعمال انسان، انسان را و می‌دارد که جزء کلام مشروع در مورد یکدیگر سخن نگویند و از قضاوت خداوند بصیر بهراند.

۶. در آیه شریفه «أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ...» موارد زیر را معین نمایید. ۱۳۰

- أ. صلة «الَّذِينَ»: **يَدْعُونَ** ب. خبر «أُولَئِكَ»: **يَبْتَغُونَ**
ج. مرجع ضمیر در «يَدْعُونَ»: **مشرکین** د. «أَيُّهُمْ» بیان از چیست؟ **ابتغاء الوسيلة.**

* «يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَئِكَ يَقْرَأُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا * وَمَنْ كَانُ فِي هَذِهِ أَعْمَى...» ... و تفریع التفصیل علی دعوتهم بإمامهم دلیل علی أن ائتمامهم هو الموجب لانقسامهم الی قسمین و تفرقهم فریقین. ۱۶۸

۷. مراد از «فتیل» چیست؟ عبارت «تفریع التفصیل علی دعوتهم...» را توضیح دهید.

رشته نخ مانندی که بر هسته خرما چسبیده را فتیل می‌نامند. از جمله «فَمَنْ أُوْتِيَ...» که به وسیله فاء تفریع پس از «ندعو کل امام» آمده است دلیل بر این است که دسته‌بندی آنها به دو گروه ناشی از مسأله قبل یعنی تفاوت دعوت آنها و امام آنها است.

۸. ا. بنابر اینکه «روح» در آیه شریفه «... أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا...» به معنی قرآن باشد، این معنا چه مناسبتی با معنای لغوی روح دارد؟

ب. مراد از «وحی الروح» چیست؟ توضیح دهید. ۱۹۵-۶

ا. روح در لغت به معنای «مبدأ الحیاة الذی به یقوی الحیوان علی الاحساس والحركة الارادية» است و چون حیات نفوس مرده به قرآن است بر آن روح اطلاق شده است. ب. إن المراد من وحی الروح هو انزال روح القدس الیه و إنزاله الیه هو وحی القرآن الیه.

* «وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَاسْأَلْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا مُوسَىٰ مَسْحُورًا» ۲۱۸

۹. دو احتمال در معنای «إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا مُوسَىٰ مَسْحُورًا» بنویسید.

۱. مسحور به معنای اسم مفعول باشد یعنی من گمان می‌کنم، ای موسی سحر شده‌ای و عقلت مختل گشته.

۲. قیل: مسحور به معنای اسم فاعل است، یعنی من گمان می‌کنم ای موسی، تو ساحری.